

TARTALOM

I. MAGYAR IRODALOM A 19. SZÁZAD MÁSODIK FELÉBEN

TOMPA MIHÁLY

A gólyához 9

ARANY JÁNOS

Letésem a lantot 10

Összel. 11

Visszatekintés 13

Az örök zsidó 14

Ágnes asszony. 15

V. László 17

Szondi két apródja 19

Tengeri-hántás 21

Tetemre hívás 23

Vörös Rébék. 25

Híd-avatás 27

Epilogus 29

Vásárban 30

Tamburás öreg úr 31

Mindvégig 32

Naturam furcá expellas... 32

A tölgyek alatt 33

MIKSZÁTH KÁLMÁN

Vidéki alakok 34

IV. A furcsa alperes. 34

A tót atyafiak 37

Az a fekete folt 37

A jó palócok. 53

Tímár Zsófi özvegysége 53

A bágyi csoda. 55

PETELEI ISTVÁN

A székek 58

BRÓDY SÁNDOR

Rembrandt eladja a holttestét 62

VAJDA JÁNOS

Sírámok [részlet]. 66

A vaáli erdőben. 67

Hús év múlva 67

Az üstökös 68

Nádas tavon 69

II. A KLASSZIKUS MODERNSÉG VILÁGIRODALMÁBÓL

GUSTAVE FLAUBERT

Bovaryné [részlet] 70

CHARLES DICKENS

Copperfield Dávid [részletek] 77

DOSZTOJEVSZKIJ

Bűn és bűnhődés [részletek] 81

CHARLES BAUDELAIRE

A modern élet festője [részletek] 95

A romlás virágai (1857) [részletek] 97

Kapcsolatok 97

Az albatrosz 98

Egy dög 99

PAUL VERLAINE

Őszi chanson *Tóth Árpád fordítása* 101

Őszi chanson *Tóth Árpád fordítása* 101

Őszi chanson *Szabó Lőrinc fordítása* 102

Őszi dal *Térey János fordítása* 102

Költészetten 103

ARTHUR RIMBAUD

Kóborlásaim 104

A magánhangzók szonettje 105

A részeg hajó 106

RAINER MARIA RILKE

Archaikus Apolló-torzó. 109

A párdúc 110

WALT WHITMAN

Hallom Amerika dalát 111

Téli mozdony 112

ANTON PAVLOVICS CSEHOV

A csinovnyik halála. 113

III. ÉLETMŰVEK A 20. SZÁZAD ELSŐ
FELÉNEK MAGYAR IRODALMÁBÓL

HORVÁTH JÁNOS

Ady s a legújabb magyar lyra [részletek] ... 115

PILINSZKY JÁNOS

Vallomás Adyról [részlet] 117

MÓRICZ ZSIGMOND

Ady és a szifilisz [részletek] 118

ADY ENDRE

Góg és Magóg fia vagyok én..... 120

Új Vizeken járok 121

Sem utóda, sem boldog őse... 122

A magyar Ugaron 123

Harc a Nagyúrral 124

A Tisza-parton 125

A Hortobágy poétája 125

Nekünk Mohács kell 126

A föl-földobott kő 126

Bujdosó kuruc rigmusa. 127

Hunn, új legenda 128

Sípja régi babonának 130

A Gare de l'Esten 131

A Szajna partján 132

Páris, az én Bakonyom 133

Párisban járt az Ősz 134

Héja-nász az avaron 135

Lédával a bálban. 135

Elbocsátó, szép üzenet 136

Őrizem a szemed 138

De ha mégis? 139

Az Úr Illésként elviszi mind... 140

A Sion-hegy alatt 141

Az Úr érkezése 142

Álmom: az Isten 142

Krisztus-kereszt az erdőn 143

Istenhez hanyatló árnyék 144

Az eltévedt lovas 145

Emlékezés egy nyár-éjszakára 146

Ember az embertelenségben 147

KOSZTOLÁNYI DEZSŐ

Néma mozi szívdobogással 148

Kedves 149

A szegény kisgyermek panasza [részletek].. 152

Mint aki a sínek közé esett..... 152

Azon az éjjel... 153

Már néha gondolok a szerelemre..... 154

Mostan színes tintákról álmodom. 155

Menj, kisgyerek. 156

Boldog, szomorú dal. 157

Ha negyvenéves... 158

Őszi reggeli. 158

Marcus Aurelius 159

Esti Kornél éneke 161

Halotti beszéd 163

Hajnali részegség 165

Ének a semmiről. 169

Szeptemberi áhítat 170

Fürdés 173

Esti Kornél [részletek]. 178

Kilencedik fejezet, melyben a bolgár

kalauzzal cseveg bolgárul, s a bábeli

nyelvezavar édes rémületét élvezi 178

Tizennyolcadik fejezet, melyben egy

közönséges villamosútról ad megrázó leírást,

s elbúcsúzkodik az olvasótól. 182

BABITS MIHÁLY

Curriculum vitae 185

In Horatium. 188

A lírikus epilógja 189

Messze... messze... 190

Mozgófénykép 191

Fekete ország 193

Esti kérdés 194

Húsvét előtt 196

Fortissimo 198

Cigány a siralomházban 199

Mint különös hírmondó..... 200

Csak posta voltál 202

Ősz és tavasz között 203

Balázsolás 204

Jónás könyve 206

Jónás imája. 217

IV. PORTRÉK A 20. SZÁZAD
ELSŐ ÉVTIZEDEINEK MAGYAR
IRODALMÁBÓL

TÓTH ÁRPÁD

Meddő órán	218
Hajnali szerenád	219
Elégia egy rekettyebokorhoz	220
Esti sugárkoszorú	222
Lélektől lélekig	223
Körúti hajnal	224

JUHÁSZ GYULA

Tiszai csönd	225
Milyen volt...	225
Tápai lagzi	226
Anna örök	226

MÓRICZ ZSIGMOND

Tragédia	227
Szegény emberek	231
Barbárok	251

KRÚDY GYULA

Szindbád útja a halálnál. Ötödik út	261
Utolsó szivar az Arabs Szürkénél	265
Álmoskönyv [részletek]	277

KARINTHY FRIGYES

Előszó.	279
Találkozás egy fiatalemberrel.	280
A cirkusz	283
Barabbás.	287
Így írtok ti [részletek]	289

CSÁTH GÉZA

Fekete csönd	294
------------------------	-----

TOVÁBBI SZEMELVÉNYEK

LACKFI JÁNOS

Útszéli ballada	296
---------------------------	-----

SZABÓ MAGDA

Régimódi történet [részletek]	297
---	-----

PETŐCZ ANDRÁS

Az idegen arc születése	298
-----------------------------------	-----

PARTI NAGY LAJOS

Kispárizs.	299
--------------------	-----

A büfti gének [részletek]	302
-------------------------------------	-----

DAVID GROSSMAN

A világ végére [részletek]	304
--------------------------------------	-----

HÁY JÁNOS

A Pityu bácsi fia [részlet]	306
---------------------------------------	-----

NÁDAS PÉTER

Saját halál [részlet]	308
---------------------------------	-----

LJUDMILA ULICKAJA

Daniel Stein tolmács [részletek]	311
--	-----

DRAGOMÁN GYÖRGY

A fehér király [részletek]	314
--------------------------------------	-----

TÓTH KRISZTINA

Léghajó	316
-------------------	-----

ESTERHÁZY PÉTER

Kis Magyar Pornográfia [részletek]	317
--	-----

A szív segédigéi [részlet]	318
--------------------------------------	-----

Esti [részlet]	320
--------------------------	-----

Esti Kornél tolvaja [kalandfilm]	320
--	-----

MÁRAI SÁNDOR

Napló [részletek]	322
-----------------------------	-----

FRANÇOIS MAURIAC

A kis idétlen [részlet]	324
-----------------------------------	-----